



8 To 94/2013

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 9. října 2013 v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Lněničky a soudců JUDr. Petra Smrže a JUDr. Alexandry Novákové odvolání A [redacted] J [redacted], nar. [redacted] proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. července 2013 č. j. [redacted] a rozhodl

t a k t o :

Podle § 258 odst. 1 písm.d/, odst. 2 trestního řádu se napadený rozsudek z podnětu odvolání obžalovaného **částečně zrušuje**, a to ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se **znovu rozhoduje** tak, že se obžalovaný A [redacted] J [redacted] **odsuzuje** podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **jedenácti roků**.

Podle § 56 odst. 2 písm.d/ trestního zákoníku se obžalovaný pro výkon tohoto trestu zařazuje do **věznice se zvýšenou ostrahou**.

Podle § 256 trestního řádu se odvolání poškozeného J [redacted] L [redacted] **zamítá**.

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. července 2013 č. j. [redacted] byl obžalovaný A [redacted] J [redacted] uznán vinným jednáním spočívajícím v tom, že dne [redacted] kolem 07.30 hod. na cele č. [redacted] ubytovny [redacted] ve Věznici [redacted] okr. [redacted] kraj, s nepřímým úmyslem usmrtit po předchozí slovní rozepři fyzicky napadl poškozeného J [redacted] L [redacted] nar. [redacted] t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici [redacted] tak, že poškozeného J [redacted] L [redacted] nejprve atakoval nejméně 5 údery otevřenou dlaní a 2 údery pěstí do obličeje a poté, co se J [redacted] L [redacted] těmto úderům bránil,

tohoto uchopil za oděv a uhodil s ním o betonovou podlahu cely, poškozený dopadl na záda, obžalovaný jej obkročmo zasedl v oblasti břicha a hrudníku, uchopil jej za tričko, které mu přetáhl přes hlavu a ve fyzickém útoku pokračoval tím způsobem, že ležícího a dezorientovaného poškozeného na zemi napadl nejméně 2 údery pěstí do obličeje, přičemž v tomto okamžiku se již J. L. útoku obžalovaného nebránil, poté se z těla ležícího poškozeného zvedl a postavil se nad něj, poškozený si začal stahovat tričko z hlavy, hlavu zvedl do výše nejméně 10 cm nad zem, tuto natočil spánkovou stranou k podlaze a v tomto okamžiku mu obžalovaný A. J. dupl rychlým pohybem s velkou intenzitou, patou, nohy obuté do sportovní obuvi na hlavu, konkrétně do oblasti čelně-spánkovo-temenní krajiny, hlava poškozeného narazila na betonovou podlahu cely, kdy po tomto útoku zůstal poškozený J. L. nehybně ležet na zemi se zapadlým jazykem, z nosu mu tekla krev a chrčel, přičemž obžalovaný tímto shora popsaným jednáním poškozenému J. L. způsobil otřes mozku, zlomeninu pravé skalní kosti, trhlinu pravého ušního bubínku, pohmoždění měkkých tkání hlavy a obličeje a povrchní oděrku pravé tváře, kdy jen díky včasné pomoci ze strany spoluvězně V. D. následnému odnesení poškozeného na ošetřovnu a okamžitému převozu poškozeného rychlou záchrannou službou do Oblastní nemocnice nedošlo k jeho smrti, neboť rozsah zranění a stav, ve kterém se poškozený nacházel, byl v krátkém časovém úseku neslučitelný se životem, poškozený byl následně převezen do Vězeňské nemocnice - kde byl hospitalizován.

Toto jednání bylo kvalifikováno jako zločin vraždy dle § 140 odst. 1 tr. zákoníku, ukončený ve stádiu pokusu dle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a obžalovanému za něj byl uložen trest odnětí svobody v trvání čtrnácti roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. d/ tr. zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou.

Dále mu byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložena povinnost nahradit poškozenému J. L. nar. v bytem - škodu ve výši - Kč a poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, regionální pobočka škodu ve výši 34.496,- Kč.

Současně byl poškozený J. L. podle § 229 odst. 2 tr. ř. se zbytkem svého nároku odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Ve lhůtě uvedené v § 248 odst. 1 tr. ř. podal proti tomuto rozsudku odvolání obžalovaný A. J. a poškozený J. L.

Obžalovaný své odvolání písemně odůvodnil jak sám, tak prostřednictvím svého obhájce. Trvá na svojí obhajobě, uplatňované od počátku trestního řízení, že se jednání, jež je mu kladeno za vinu, nedopustil a má za to, že mu ani nebylo provedenými důkazy dostatečně spolehlivě prokázáno. Uvádí, že jediný, kdo jej mimo poškozeného usvědčuje, je svědek V. D. přičemž ostatní spoluvězni, jež byli v inkriminované době na cele č. přítomni, jeho výpověď nepotvrdili. Vyslovuje podezření, že poškozený se svědkem D. kteří spolu ve věznici udržovali intimní poměr, na něho celou věc nastrojili; v souvislosti s tím poukazuje na výpovědi některých svědků (N. K., M., S., R., B.), kteří tuto jeho verzi potvrzují. Proto navrhuje, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil a buď znovu sám rozhodl o jeho zproštění obžaloby, popř. aby věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Pro případ, že by se odvolací soud s námitkami vyslovenými vůči jeho vině neztotožnil, navrhuje,

aby bylo jeho jednání kvalifikováno toliko jako zločin těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku, za který by mu byl uložen přiměřený trest.

Odvolání poškozeného J. L. směřuje do výroku o náhradě škody, resp. do té jeho části, již byl se zbytkem svého nároku na náhradu škody podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Konkrétně se jedná o náhradu ušlé mzdy, kdy soud prvního stupně vycházel podle něho nesprávně z průměrné výše jeho měsíčního výdělku v částce 3.872,- Kč, když ve skutečnosti jeho průměrný měsíční výdělek ve výkonu trestu činí 7.338,- Kč, což doložil potvrzením mzdové účtárny Věznice I když to ve svém odvolání výslovně neuvádí, lze z jeho obsahu dovodit, že se domáhá toho, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek ve výroku o náhradě škody ohledně jeho osoby částečně zrušil a znovu sám rozhodl tak, že mu přizná náhradu škody v jím požadované výši 800.000,- Kč.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací z podnětu podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž byla odvolání podána, jakož i zákonnost postupu řízení, jež jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Zabýval se i tím, zda napadený rozsudek a jemu předcházející řízení nevykazují vady, jež odvoláními vytýkány nejsou, avšak mohly by mít vliv na správnost výroků, proti nimž byla odvolání podána, a dospěl k závěru, že částečně důvodné je toliko odvolání obžalovaného A. J. byt' z jiných důvodů, než tento odvolatel uvádí.

Jak odvolací soud zjistil, přípravné řízení i řízení před soudem prvního stupně proběhlo v plném souladu s odpovídajícími ustanoveními trestního řádu, přičemž všechna procesní práva obžalovaného, zejména jeho právo na obhajobu, byla dodržena.

Soud prvního stupně si v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. zajistil dostatečné důkazní podklady pro zákonné meritorní rozhodnutí a tyto v hlavním líčení náležitě provedené důkazy podle zjištění odvolacího soudu hodnotil na základě své volné úvahy jednotlivě, v jejich souhrnu i ve všech vzájemných souvislostech tak, jak mu ukládá ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. a na základě logického myšlenkového postupu pak učinil správné skutkové závěry.

Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, obžalovaný je ze svého jednání usvědčován dvěma přímými důkazy – výpověďmi poškozeného J. L. a V. D. Ostatní spoluvězni, kteří byli na cele v době napadení přítomní, pak vinu obžalovaného nepotvrzují, ale na druhé straně ani nevyvrací; v souladu s víceméně zavedenými zvyklostmi ve specifických vězeňských podmínkách o věci mlčí, resp. uvádí, že nic neviděli ani neslyšeli, neboť ze zcela pochopitelných důvodů nechtějí být do celé záležitosti zatahováni ať již ze strachu z odvety, která může v podobných situacích přijít jak za pravdivou, tak za lživou výpověď, anebo z důvodu pocitu vzájemné solidarity odsouzených osob vůči okolnímu světu, a zejména pak vůči orgánům činným v trestním řízení.

Jak poškozený I. tak svědek D. vypovídají shodně od samého počátku, přičemž byly doloženy i snahy jejich výpověď ovlivnit (viz moták na č.l. 139).

Na druhé straně výpovědi svědků N. K. M. S. a R. B. kteří vypovídají ve prospěch obžalovaného, jsou svým obsahem značně neurčité – tito svědci se zmiňují toliko o tom, že se údajně měli "někde nějakým způsobem" doslechnout, že

celá věc byla poškozeným a svědkem D [redacted] na obžalovaného nastrojena, aniž by k tomu uvedli jakékoliv konkrétní poznatky či jednoznačně uvedli, kdy, kde a od koho měli tyto informace získat.

Bezpečně však bylo prokázáno, že obžalovaný uvedeného dne již jeden fyzický konflikt měl, a to se svědkem D [redacted]. Nade vši pochybnost pak bylo prokázáno pozdější vážné zranění poškozeného J [redacted] L [redacted] přičemž oba tito jmenovaní svědci okamžitě a zcela jednoznačně označili jako původce tohoto zranění obžalovaného A [redacted] J [redacted]. Vztahy mezi poškozeným a svědkem D [redacted] byly dobré, podle některých svědků dokonce intimního rázu; lze tedy stěží předpokládat, že by svědek D [redacted] ve snaze přivodit obžalovanému trestní stíhání způsobil poškozenému natolik vážné a život ohrožující zranění.

Proto soud prvního stupně podle zjištění odvolacího soudu nepochybil, jestliže dospěl k závěru, že pachatelem napadení poškozeného L [redacted] je obžalovaný A [redacted] J [redacted] a jestliže v tomto směru vyloučil jako zcela nevěrohodnou jakoukoliv jinou verzi.

K tomu je nutno dodat, že hodnocení důkazů je výhradní doménou soudu, který ve věci rozhoduje v prvním stupni a který tyto důkazy v hlavním líčení bezprostředně provádí. Odvolacímu soudu do něho přísluší zasahovat pouze tehdy, jestliže je toto hodnocení zjevně nelogické či nepřezkoumatelné, nebo pokud některé z provedených důkazů účelově pomíjí, anebo pokud se opírá o důkazy, jež provedeny nebyly, popř. o důkazy neexistující anebo o důkazy procesně nepoužitelné. Rovněž tak by mohlo být důvodem k takovému postupu hodnocení, jež by bylo v rozporu s obecně známými a uznávanými a zkušenostmi (tzv. notoriety).

Ani jednou z těchto vad však odůvodnění napadeného rozsudku netrpí. Vrchní soud v Praze jej shledal plně v souladu s ustanovením § 125 tr. ř. a se skutkovými závěry nalézacího soudu se plně ztotožnil. Argumentaci nalézacího soudu v odůvodnění napadeného rozsudku shledal vyčerpávající, přesvědčivou a plně na ni odkazuje bez potřeby jí jakýmkoliv způsobem doplňovat či parafrázovat.

Správným skutkovým zjištěním soudu prvního stupně odpovídá i správná právní kvalifikace jednání obžalovaného. Krajský soud v Hradci Králové nepochybil, jestliže neakceptoval námitky obhajoby týkající se absence subjektivní stránky trestného činu na straně obžalovaného ve vztahu k možnému smrtelnému následku. Konflikt, jež se mohl zpočátku jevit jako běžná rvačka mezi spoluvězni, vygradoval mimořádně nebezpečným způsobem v okamžiku, kdy obžalovaný dupnul již ležícímu poškozenému na hlavu za situace, kdy mu muselo být zcela jasné, že úderem o betonovou podlahu, od níž byla hlava vzdálena cca 10 cm, může poškozený utrpět vážné, třeba i smrtelné zranění. K tomuto závěru není třeba ani mimořádně vysoké inteligence, ani žádných rozsáhlých vědomostí z oblasti medicíny, přičemž intelektové schopnosti obžalovaného byly znalcem z odvětví psychologie shledány [redacted]

Možnost, resp. prakticky jistota smrti poškozeného v důsledku utrpěného zranění v případě, že by mu nebyla včas poskytnuta odborná lékařská pomoc, je spolehlivě doložena znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví – odvětví soudního lékařství.

Proto soud prvního stupně zcela správně jednání obžalovaného kvalifikoval jako pokus zločinu vraždy podle § 21 odst. 1, § 140 odst. 1 tr. zákoníku, jestliže dospěl k závěru,

že nebylo spolehlivě prokázáno, že obžalovaný takto nejednal s rozmyslem či po předchozím uvážení a že se mohlo jednat o afekt v rámci gradujičho fyzického střetu.

Trest v trvání čtrnácti let, tj. v polovině zákonné trestní sazby uvedené v ustanovení § 140 odst. 1 tr. zákoníku, který Krajský soud v Hradci Králové obžalovanému uložil, však odvolací soud shledal nepřiměřeně přísným.

Je nutno mít na zřeteli, že trestní sazby u zločinu vraždy jsou nastaveny ve značně vysoké výměře proto, že se u tohoto deliktu předpokládá zmaření lidského života jako jedné z nejvýše uznávaných, a tedy i nejpřísněji chráněných hodnot v civilizovaném světě. Proto je při ukládání trestu v konkrétních případech vždy třeba zohlednit skutečnost, jestliže k tomuto fatálnímu následku nedošlo, byť nezávisle na vůli pachatele, a to nezřídka i mimořádným snížením trestu odnětí svobody pod spodní hranici zákonné trestní sazby.

U obžalovaného A. J. krajský soud důvody k tomuto postupu zcela správně neshledal. Nelze přehlédnout jeho trestní minulost, kdy byl opakovaně soudně trestán nepodmíněnými tresty odnětí svobody, a to i za závažnou trestnou činnost násilné povahy, aniž si vzal z předchozích trestních postihů jakékoliv ponaučení. Na druhé straně je však nutno vzít v úvahu specifické podmínky výkonu trestu odnětí svobody, v nichž dochází ke konfliktním situacím a z nich vyplývajícím fyzickým střetům mnohem snáze než v běžném civilním životě, přičemž nelze přehlédnout ani závěry znalkyně z odvětví psychiatrie o nikoli zcela negativní prognóze jeho resocializace.

S přihlédnutím ke všem zásadám pro ukládání trestních sankcí, uvedených v ustanoveních § 37 a 38 tr. zákoníku a ke všem hlediskům rozhodným pro výměru trestu, uvedeným v § 39 tr. zákoníku dospěl odvolací soud k závěru, že k nápravě obžalovaného může postačit i trest kratšího trvání, vyměřený při spodní hranici zákonné trestní sazby.

Proto Vrchní soud v Praze podle § 258 odst. 1 písm.d/, odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek z podnětu odvolání obžalovaného částečně zrušil, a to ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 trestního řádu znovu rozhodl tak, že obžalovanému A. J. uložil podle § 140 odst. 1 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání jedenácti roků.

Pro výkon tohoto trestu pak obžalovaného podle § 56 odst. 2 písm. d/ tr. zákoníku zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou, což je s ohledem na délku trestu a na zločin, za nějž byl tento trest uložen, jeho standardní zákonné zařazení. V tomto nejpřísnějším typu věznice obžalovaný vykonává již stávající trest odnětí svobody a vykonával jej zde i v době spáchání obžalovaného skutku. Za těchto okolností lze stěžít předpokládat, že by u něho mohlo být účelu trestu lépe dosaženo v některém z mírnějších typů věznic.

Odvolání poškozeného J. L. Vrchní soud v Praze důvodným neshledal.

Jak soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku správně konstatuje, podle zprávy mzdové účtárny Věznice na č. l. 566 průměrný měsíční výdělek poškozeného před utrpeným zraněním činil 3.872,- Kč. Z obsahu odvolání poškozeného proti adheznímu výroku odsuzujícího rozsudku v trestní věci obžalovaného A. J. a zejména pak z jeho přílohy - další zprávy mzdové účtárny Věznice (č. l. 868) je pak zjevné, že jeho průměrná měsíční mzda činí 7.338,- Kč až od 24. května 2012, kdy byl po vyléčení zranění opětovně pracovní zařazen. Za těchto okolností Krajský soud v Hradci Králové postupoval

zcela správně, jestliže při stanovení náhrady za ušlou mzdu v průběhu pracovní neschopnosti poškozeného vycházel z jeho průměrné měsíční mzdy ve výši 3.872,- Kč.

Z těchto důvodů Vrchní soud v Praze odvolání poškozeného [REDAKCE] podle § 256 trestního řádu jako nedůvodné zamítl.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pro nesprávnost výroku toho rozhodnutí, které se ho bezprostředně dotýká, a to pouze prostřednictvím svého obhájce, jinak se takové podání za dovolání nepovažuje, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky.

V Praze dne 9. října 2013

Předseda senátu:
JUDr. Jiří LNĚNIČKA, v. r.

Zpracoval: JUDr. Petr SMRŽ

Za správnost vyhotovení: [REDAKCE]